

ZÁKLADY EKONOMIE 2

SYLABUS PREDMETU (ŠTUDIJNÉ PROGRAMY FBP, MVP, AE)

PREDNÁŠKY

1. TÝŽDEŇ

Hrubý domáci produkt. Alternatívne spôsoby merania výkonnosti ekonomiky. Agregátny dopyt, agregátna ponuka, model AD-AS

Meranie ekonomickej aktivity – HDP, metódy výpočtu HDP, nominálny a reálny HDP. Nedokonalosti HDP a alternatívne spôsoby merania výkonnosti ekonomiky. Vymedzenie pojmov agregátny dopyt a agregátna ponuka, faktory ovplyvňujúce veľkosť AD a AS. Model AD-AS ako základný model makroekonomickej rovnováhy.

2. TÝŽDEŇ

Spotreba, úspory a investície

Spotreba ako najväčšia zložka agregátneho dopytu. Zmeny v spotrebe a ich vplyv na AD. Spotrebná funkcia, priemerný a hraničný sklon k spotrebe. Úspory a funkcia úspor. Priemerný a hraničný sklon k úsporám. Výdavková rovnováha v podmienkach uzatvorenej ekonomiky. Investície a ich efekty. Investičný multiplikátor a jeho význam.

3. TÝŽDEŇ

Ekonomika v dlhom období: Ekonomický rast

Ekonomický rast, jeho meranie. Zdroje ekonomického rastu. Spôsoby zabezpečenia trvalo udržateľného rastu. Problémy ekonomického rastu v rozvinutých a menej rozvinutých krajinách.

4. TÝŽDEŇ

Ekonomika v krátkom období: Ekonomický cyklus

Ekonomický cyklus – jeho priebeh, základné a ohraničujúce fázy. Špecifiká ekonomických cyklov v 20. storočí a na začiatku 21. storočia. Vplyv ekonomického cyklu na zmeny základných makroekonomických veličín. Cyklus vyvolaný šokmi na strane AD, resp. šokmi na strane AS. Ilustrácia fáz ekonomického cyklu v AD-AS modeli. Okunov zákon.

5. TÝŽDEŇ

Peniaze, peňažný trh a bankový systém

Podstata a funkcie peňazí. Vývoj foriem peňazí. Ponuka peňazí a peňažné agregáty. Dopyt po peniazoch a základné teórie dopytu po peniazoch a ich implikácie. Teória preferencie likvidity a kvantitatívna teória peňazí. Formovanie rovnováhy na peňažnom trhu. Finanční sprostredkovatelia – tvorba bankových peňazí a multiplikátor ponuky peňazí.

Základná literatúra

LISÝ, J. a kol.

Ekonomia

Praha: Wolters Kluwer, 2016

ROZBORILOVÁ, D. a kol.

Ekonomia: praktikum

Ekonomická teória 2

Bratislava: Wolters Kluwer, 2018

MANKIW, N. G.

Zásady ekonomie

Praha: GRADA Publishing, 2009

Doplňujúca literatúra

FRANK, R. H. – BERNANKE, B. S.

Ekonomie

Praha: GRADA Publishing, 2003

HOLMAN, R.

Ekonomie

Praha: Nakladatelství C.H. Beck, 2011

SAMUELSON, P. A. – NORDHAUS, W. D.

Economics, 18th Edition

New York: McGraw-Hill/Irvin, 2005

SCHILLER, B. R.

Makroekonomie

Brno: Computer Press, 2004

MUCHOVÁ, E. a kol.

Základy ekonomie.

Praha: Wolter Kluwers, 2021

6. TÝŽDEŇ

Inflácia

Inflácia a jej meranie s využitím cenových indexov. Klasifikácia inflácie podľa jednotlivých foriem. Očakávaná a neočakávaná inflácia. Dopytom ťahaná a nákladmi tlačená inflácia. Náklady inflácie. Deflácia a jej vplyv na ekonomiku.

7. TÝŽDEŇ

Nezamestnanosť a Phillipsova krivka

Vymedzenie základných pojmov (práceschopné obyvateľstvo, pracovná sila, zamestnaní, nezamestnaní). Meranie nezamestnanosti. Formy nezamestnanosti. Príčiny existencie frikčnej, štrukturálnej a cyklickej nezamestnanosti. Prirodzená miera nezamestnanosti. Náklady nezamestnanosti. Spôsoby riešenia problému nezamestnanosti. Phillipsova krivka – pôvodný prístup a monetaristický prístup.

8. TÝŽDEŇ

Makroekonomické prístupy k hospodárskej politike

Pojem a formy makroekonomickej hospodárskej politiky. Ciele makroekonomickej hospodárskej politiky. Domáce a nadnárodné subjekty makroekonomickej hospodárskej politiky. Koncepcia magického n-uholníka. Dopytovo orientovaná makroekonomická politika a ponukovo orientovaná makroekonomická politika. Prístupy jednotlivých teoretických škôl pri preferovaní cieľov hospodárskej politiky.

9. TÝŽDEŇ

Fiškálna politika

Fiškálna politika. Štátny rozpočet. Príjmy a výdavky štátneho rozpočtu. Deficit štátneho rozpočtu a štátny dlh. Ciele a transmisný mechanizmus fiškálnej politiky. Stabilizačná fiškálna politika a využitie automatických stabilizátorov. Diskrétna opatrenia fiškálnej politiky. Vytlačáči efekt. Krátkodobé a dlhodobé dopady fiškálnej politiky v AD-AS modeli. Fiškálne multiplikátory.

10. TÝŽDEŇ

Monetárna politika

Ciele monetárnej politiky. Postavenie a úloha centrálnej banky v ekonomike. Typy monetárnej politiky. Transmisný mechanizmus monetárnej politiky. Nepriame nástroje monetárnej politiky – operácie na voľnom trhu, povinné minimálne rezervy, kľúčová úroková sadzba CB a intervencie na devízových trhoch. Krátkodobé a dlhodobé vplyvy monetárnej politiky v AD-AS modeli.

11. TÝŽDEŇ

Medzinárodný obchod. Medzinárodný pohyb tovarov, služieb a kapitálu

Medzinárodný obchod – podstata, príčiny existencie medzinárodného obchodu. Teória medzinárodného obchodu – teória absolútnych a komparatívnych nákladov. Voľný obchod a ekonomická efektívnosť. Liberálna vs. protekcionistická zahraničnoobchodná politika. Nástroje protekcionistickej obchodnej politiky - clá a kvóty a ich dopady na efektívnosť alokácie zdrojov. Medzinárodný pohyb kapitálu – priame zahraničné investície a portfóliové investície. Platobná bilancia a jej význam. Štruktúra platobnej bilancie.

Ako úspešne zvládnuť predmet Základy ekonómie 2?

V priebehu semestra

1. Pravidelná účasť na prednáškach

2. Aktívna účasť na seminároch:

- pripravenosť na konkrétnu tému v danom týždni – naštudované prednášky a literatúra, schopnosť zodpovedať otázky vyučujúceho

- vypracovanie prípadovej štúdie formou tímovej spolupráce

3. Absolvovanie záverečnej písomnej práce koncom semestra

4. Individuálne štúdium doplnujúcej literatúry doma alebo v knižnici

Hodnotenie na seminári	Maximálny počet bodov	Minimálny počet bodov
Domáce zadania a aktivity	15 b	-
Vypracovanie prípadovej štúdie	10 b	-
Písomná práca (11. týždeň)*	15 b	-
Spolu	40 b	20,5 b

* s možnosťou opravného termínu

Pozn.: Účasť na seminároch je povinná, prípadnú neúčasť je potrebné ospravedlniť úradným dokumentom.

Na skúške

- dostatočná časová rezerva a poctivá príprava z predpísanej literatúry, z prednášok a výkladu prednášajúceho z celého semestra

Pozn.: Skúška je realizovaná písomnou formou a jej bližší obsah bude upresnený na poslednej prednáške.

Hodnotenie na skúške	Maximálny počet bodov	Minimálny počet bodov
Body získané na seminári	40 b	20,5 b
Písomná práca	60 b	30,5 b
Spolu	100 b (A)	51 b (E)

12. TÝŽDEŇ

Mechanismus menových kurzov a medzinárodné menové vzťahy. Medzinárodná ekonomická integrácia

Menový kurz – nominálny a reálny menový kurz. Formovanie menového kurzu, základné systémy menových kurzov, ich výhody a nevýhody. Dopyt a ponuka po mene na devízovom trhu. Faktory ovplyvňujúce dopyt a ponuku na devízovom trhu. Teória parity kúpnej sily.

Medzinárodná ekonomická integrácia a jej formy. Vývoj a súčasný stav medzinárodnej ekonomickej integrácie v rámci EÚ.

13. TÝŽDEŇ

Záverečné zhrnutie a opakovanie najdôležitejších tém

SEMINÁRE

1. TÝŽDEŇ

Úvodný seminár

Oboznámenie sa s obsahom predmetu a podmienkami hodnotenia. Úvod do práce s databázami štatistických úradov a medzinárodných organizácií.

2. TÝŽDEŇ

Hrubý domáci produkt. Alternatívne spôsoby merania výkonnosti ekonomiky. Agregátny dopyt, agregátna ponuka, model AD-AS

Meranie ekonomickej aktivity – HDP, metódy jeho výpočtu, nominálny a reálny HDP. Štatistické dáta o hrubom domácom produkte vo vybraných krajinách. Nedokonalosti HDP a alternatívne spôsoby vyjadrovania ekonomického blahobytu.

3. TÝŽDEŇ

Spotreba, úspory a investície

Spotreba – autonómna, závislá na dôchodku. Spotrebná funkcia. Úspory a funkcia úspor. Priemerný a hraničný sklon k spotrebe a k úsporám. Súkromné, verejné a národné úspory. Model rovnováhy na trhu finančných zdrojov – rovnováha úspor a investícií.

4. TÝŽDEŇ

Ekonomika v dlhom období: Ekonomický rast

Štatistické porovnanie životnej úrovne vybraných krajín. Úloha produktivity práce a zdroje jej rastu. Možnosti merania ekonomického rastu a jeho vplyv na životnú úroveň.

5. TÝŽDEŇ

Ekonomika v krátkom období: Ekonomický cyklus

Ekonomický rast verzus ekonomický cyklus. Model agregátneho dopytu a agregátnej ponuky a jeho význam pri vysvetľovaní cyklických výkyvov. Využitie štatistík pri analýze ekonomického cyklu. Identifikácia šokov v AD-AS modeli.

Etický kódex

Od študenta sa očakáva zodpovedný, čestný a transparentný prístup k štúdiu tak na prednáškach a seminároch, ako aj počas skúškového obdobia.

Elektronické zdroje informácií

TREND

<http://on.fb.me/1KlesCx>

Hospodárske noviny

<http://on.fb.me/1QzGCTx>

EKONOM.cz

<http://on.fb.me/1PtmHoK>

Hospodárske noviny

<http://on.fb.me/1hGa3HQ>

iDnes.cz

<http://on.fb.me/1gNgqIm>

Rovnica výmeny

<http://on.fb.me/1hgnqyn>

Inštitút finančnej politiky MF SR

<http://on.fb.me/1KpKgKS>

Slovenská ekonomická knižnica

<http://www.sek.cuba.sk>

The Economist

<http://on.fb.me/1i6MNQu>

Financial Times

<http://on.fb.me/1M5ZBDx>

Der Spiegel

<http://on.fb.me/1Nz3Gjw>

Wall Street Journal

<http://on.fb.me/1M5ZBDx>

Business Insider

<http://on.fb.me/QcaXNO>

Bloomberg Business

<http://on.fb.me/1Ms6ksE>

BBC News

<http://on.fb.me/1Asb0tu>

The Times

<http://on.fb.me/1NbxHsE>

The Guardian

<http://on.fb.me/1K0bCLN>

Forbes

<http://on.fb.me/1M5ZBDx>

The New York Times

<http://on.fb.me/1l0zq5T>

The Washington Post

<http://on.fb.me/1gNhJXZ>

6. TÝŽDEŇ

Peniaze, bankový systém a peňažný trh

Peniaze, peňažné agregáty a ich význam v ekonomike. Štatistické údaje o peňažných agregátoch vo vybraných krajinách. Kvantitatívna teória peňazí a rovnica výmeny. Vzťah množstva peňazí a cenovej hladiny. Frakčné bankovníctvo – peňažný multiplikátor a tvorba bankových peňazí.

7. TÝŽDEŇ

Inflácia

Cenové indexy, ich význam pri meraní zmien cenovej hladiny a aplikácia poznatkov s využitím štatistických údajov. Príčiny existencie inflácie, jej formy a náklady inflácie. Dopytom ťahaná a nákladmi tlačaná inflácia v AD-AS modeli.

8. TÝŽDEŇ

Nezamestnanosť a a Phillipsova krivka

Rozdelenie obyvateľstva v ekonomike a jeho význam pri meraní miery nezamestnanosti, zamestnanosti a ekonomickej aktivity s využitím štatistík. Príčiny vzniku a možnosti riešenia frikčnej, štruktúrnej a cyklickej miery nezamestnanosti. Prirodzená miera nezamestnanosti. Krátkodobá voľba medzi infláciou a nezamestnanosťou – Phillipsova krivka.

9. TÝŽDEŇ

Fiškálna politika

Realizácia expanzívnej a reštriktívnej fiškálnej politiky v AD-AS modeli. Nástroje fiškálnej politiky. Fiškálne multiplikátory a vytlačací efekt súkromných investícií. Analýza reakcií fiškálnej politiky založenej na daniach a na vládnych výdavkoch.

10. TÝŽDEŇ

Monetárna politika

Realizácia expanzívnej a reštriktívnej monetárnej politiky v AD-AS modeli. Nástroje monetárnej politiky. Európska centrálna banka, jej nástroje a realizácia monetárnej politiky. Analýza reakcií centrálnej banky na dopytové a ponukové šoky v AD-AS.

11. TÝŽDEŇ

Záverečná písomná práca.

Prezentácia prípadovej štúdie formou tímovej spolupráce, diskusia

12. TÝŽDEŇ

Medzinárodný obchod. Medzinárodný pohyb tovarov, služieb a kapitálu

Teória absolútnych a komparatívnych výhod. Grafická analýza importujúcej a exportujúcej ekonomiky. Clá a kvóty – nástroje protekcionistickej obchodnej politiky vlády. Platobná bilancia a jej súčasti.

13. TÝŽDEŇ

Mechanizmus menových kurzov a medzinárodné menové vzťahy. Medzinárodná ekonomická integrácia.

Menový kurz – nominálny a reálny menový kurz. Grafická analýza formovania rovnováhy na devízovom trhu. Základné systémy menových kurzov – príčiny a dôsledky nadhodnoteného a podhodnoteného menového kurzu. Medzinárodná ekonomická integrácia.

Opravný termín záverečnej písomnej práce.

Čo čítať cez letné prázdniny?

ACEMOGLU, D. – ROBINSON, J.

Proč státy selhávají (Kořeny moci, prosperity a chudoby)

Praha: Argo, Dokořán, 2015

COLLIER P.

Miliarda nejchudších (Proč se některým zemím nedaří a co s tím)

Praha: Vyšehrad, 2009

ÓDOR, L.

Investovanie z nadhľadu alebo na ceste k nižším dlhom

Bratislava: TREND Holding, 2015

ROSLING, H. – ROSLING, O. – ROSLING, A.

Moc faktov

Desať dôvodov, prečo máme o svete mylné predstavy - a prečo sme na tom lepšie, ako si myslíme

Bratislava: Tatran, 2019

WHEELAN, CH.

Odhalená ekonomia: O suchopárnej vede trochu inak

Bratislava: Kaligram, 2012